

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Insatru oddelek: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
inozemstvu: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Cor. Post. No 11-3118

JUTRO

Ishaja vsak dan samo ponedeljka
Narodna zbirka mesečno Lr 18.-
za izkazovanje vključno s »Ponedeljkom ja-
trova Lr 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5. - Telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Wirkungsvoller deutscher Grossangriff gegen London

119 Feindflugzeuge bei Angriffen auf Deutschland abgeschossen — Hervorragende Leistung unserer Jäger — Schwere Kämpfe nord-östlich Rogatschew

Aus dem Führerhauptquartier, 23. Febr. DNE. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südostlich Kriwoj Rog durchbrachen unsere Grenadiere von Sturmgeschützen unterstützt die feindliche Stellung und rügten den zähl Widerstand leistenden Sowjets in weiterem Vorstoss schwere stütige Verluste zu.

Die Stadt Kriwoj Rog wurde nach er-
stürzten Kämpfen und nach Zerstörung
aller kriegswichtigen Anlagen geräumt.
Im Raum von Swenigorodka und in
dem Gebiet südlich des Pripiet verliefen
eigene Angriffe erfolgreich.

Bei einem überraschenden Luftangriff
gegen den sowjetischen Flugplatz Schito-
m wurden 20 feindliche Flugzeuge ver-
nichtet.

Während südlich der Beresina und
südöstlich Witebsk örtliche Angriffe der
Sowjets abgewiesen wurden, dau-
ern nordöstlich Rogatschew die schweren
Kämpfe mit eingeschlagenen feindlichen
Kräften an.

Im Nordabschnitt der Ostfront verhan-
ten unsere Absetzbewegungen schwin-
delnd und westlich des Ilmensees planmä-
sig. Östlich des Peipusses scheiterten
wiederholte Angriffe der Sowjets.

Am gestrigen Tage verlor der Feind an
der Ostfront 47 Flugzeuge.

In Italien führte der Feind im Lan-
de-kopf von Nettuno einige erfolglose örtli-
che Angriffe. Dabei wurde eine feindli-

che Kompanie, die mit Panzerunterstüt-
zung unsere Stellungen angriff, vernich-
tet. Bei der weiteren Bereinigung des
Kessels südlich Aprilia wurden Gefangene
eingebracht.

Unsere Schlachtfliegerverbände setzten
ihre Angriffe gegen die Ausladungen des
Feindes im Hafen von Anzio fort und
verursachten neue Zerstörungen und star-
ke Brände.

In den Mittagsstunden des 22. Februar
griffen nordamerikanische Bomberver-
bände unter starkem Jagdschutz Orte im
Mittedeutschland an. Zu gleicher Zeit
trugen nordamerikanische Bomber nach
Süddeutschland und in das Protektorat
ein. Durch zahlreiche Spreng- und Brand-
bomben entstanden besonders in den
Wohngebieten einiger Städte Schäden.

Die deutsche Luftverteidigung war auch
gestern bei der Bekämpfung der nord-
amerikanischen Bomber erfolgreich; sie
vernichtete 119 Flugzeuge, darunter 95
viernotorige Bomber.

In der vergangenen Nacht warfen eini-
ge feindliche Störflugzeuge Bomben auf
Orte im westdeutschen Gebiet.

Die deutsche Luftwaffe führte in der
vergangenen Nacht einen weiteren wir-
kungsvollen Grossangriff gegen London.
Starke Verbände schwerer Kampfflug-
zeuge belegten das Stadtgebiet mit gros-
sen Mengen von Spreng- und Brandbom-
ben, die beträchtliche Schäden und an-
gedehnte Brände verursachten.

Vsa španija triden blok

Madrid, 22. febr. »Če smo Spanci tudi
zastran postranskih reči deljenega mnenja,
se vendar vedno strnemo v trden in ne-
omajen blok, čim nam grozi kakšna zuna-
nja nevarnost.« piše »Informaciones« v
komentarju o španski nevtralnosti. »V
mirnih časih lahko puščamo našim ču-
stvom prosti tek, vse to pa spada k pre-
teklosti, če nam hočejo delati predpise
zastran našega nacionalnega zadržanja.
Odlučeni smo, da bomo pod vodstvom
generala Franca mir, zaslužen v borbi pro-
ti boljševizmu, in da na osnovi falangi-
stične doktrine obnovimo našo domovino,
iztrgano boljševikom. Politika, ki nas je
vodila do te odločitve, je politika vseh
špancev.«

Britanski imperij se še vedno krši

Lizbona, 22. febr. Kanada se bo v do-
glednem času pridružila kot 49. član vse-
ameriški zvezi in s tem zrahljala vez, s
katerimi je bila doslej povezana z angle-
skim imperijem, izjavlja angleški list
»Daily Mail«. Znak za to so naslednja dej-
stva:

Mackenzie Kingova zavrnitev Halifaxo-
vega predloga, da naj Kanada po vojni
naveže še bolj tesne odnose z imperijem,
nadalje namena Kanado, da ustanovi v
Mehiki, Kubi in iberoameriških državah
lastna poslaništva, in naposled okoliščina,
da Kanada ni več poljedelska država ter
mora po vojni za svojo naraščajočo indu-
strijo in pomembno trgovinsko mornarico
iskati zaposlitve.

Angleške skrbni zaradi prehrane

Stockholm, 22. febr. Angleški prehran-
jalni strokovnjaki napovedujejo v teko-
čem letu nadaljnje poslabšanje prehrane
v živili v Angliji. Prehranjevalno ministr-
stvo je že razpravljalo o zmanjšanju ob-
rokov mesa in masti. V zvezi s tem je
zanimiva vest dopisnika »Times« v Can-
berri, ki opozarja na nazadovanje avstral-
skih in novozelandskih dobav surovega
masla Angliji. Čeprav je Anglija izklju-
čno odvisna od dobav surovega masla iz
Avstralije in Nove Zelandije, sta obe dr-
žavi v preteklem letu izvozili 11.000 ton
manj kakor je bilo zahtevano. V normal-
nih časih je samo Avstralija dobavljala
Angliji 90.000 ton surovega masla na leto,
letos pa se bojijo, da bosta Avstralija in
Nova Zelandija zamogli poslati mnogo
manj surovega masla kakor lani.

Zedinjene države omejujejo izvoz

Zeneva, 22. febr. Obsežne omejitve v
oskrbovanju Anglije z blagom ali stroji
pod zakonom o najemanju in posojanju
je sklenila Rooseveltova vlada na podla-
gi protestov v zveznem svetu, poroča do-
pisnik »Manchester Guardian« iz New
Yorka. Rooseveltova vlada se boji očitka,
da s temi dobavami sama goji neprijetno
konkurenco proti ameriški industriji v po-
vojni dobi. Zato bodo v bodoče dobavlja-
li zgolj neposredno potrebne surovinske
proizvode. Ustavili bodo izvoz strojev za
angleške tovarne, ustavili pa so že oskr-
bovanje angleških postojank na Srednjem
vzhodu s tekstilnim blagom, drogami in
kemikalijami. Že pred več meseci so usta-
vili izvoz tobaka iz Zedinjenih držav v
Anglijo, sladkorja s karibskega področja
in rib z Islandije.

Ameriški pohlep po svetovnem gospodarstvu

Japonska sodba o vojnih ciljih Rooseveltove klike

Tokio, 23. febr. »Nippon Times« se bavi
v uvodniku z imperialističnimi željami po
svetovni nadvladi, ki jih ima klika okrog
predsednika Roosevelta, ter navaja članek
»Wallstreet Journal«, ki kot protidajatev
za pošiljke po zakonu o posojilu in naje-
mu ne zahteva zlata, temveč vojaška opo-
rišča in surovine.

List piše: »Vojaška oporišča naj bi po
načrtih ameriškega vodstva predstavljala
osnovo za vzpostavitev svetovnega go-
spodarstva ter sredstvo, s katerim bi se la-
hko brezobzirno strl vsak odpor proti se-
vernoameriški imperializmu. Dočim bi
služile surovine na eni strani za izdelavo
bomb in orožja za zatiranje neposlušnih
narodov, bi na drugi strani s njimi pro-
izvajali blago, ki bi preplavilo svetovni
trg in v kralj zadušilo vsako lastno doma-
čo industrijo. Protidajatev se zato ne bo
smela izvršiti v zlatu, ker gore te svetle
kovine v Kentuckiju že sedaj predstavl-
jajo nevarno ogrožanje severnoameriškega
gospodarskega življenja, v katerem
že vlada inflacija, ki je ni več mogoče
nadzirati.« Urejen in neoviran finančni
ter gospodarsko delovanje držav, ki
nimajo zlata, je severnoameriški vod-
stvu pokazalo, da je obvladovanje sveta
s pomočjo zlata nekaj nemogočega.

»Nippon Times« nadaljuje: »Predlog Ro-
berta MacCormicka, naj preidejo vsa le-
talska oporišča, ki jih je zgradila ameri-
ška vojska, po vojni v severnoameriško
posest, ter načrt za ustanovitev največjih
petrolejskih preskrbovalnih naprav na
svetu v zapadni Aziji s petrolejskim vo-
dom od Perzijskega zaliva do Sredozem-
skega morja, služita istim ciljem. Zaradi
te neovrgljive činjenice ni treba nikakih
nadaljnjih dokazov, da se Zedinjene dr-
žave ne bore za svet, ki bo »prost strahu
in groženji«, temveč le za uresničenje ame-
riškega svetovnega gospodarstva, ki bo za
vse ostale narode na zemlji značilno le
obubožanje in izkoriščanje.«

Baji indijske narodne vojske v Burmi

Tokio, 21. febr. Vrhovno poveljstvo indij-
ske narodne vojske javlja borbe te vojske na
arakanški fronti. V odseku Akyaba so prodirle
čete indijske narodne vojske skupno z glav-
nimi japonskimi vojnimi sil na sovražni pod-
ročje. Elikas edince indijske narodne vojske

Uspešen nemški velenapad na London

119 sovražnikovih letal sestreljenih pri napadih na Nem-
čijo — Sijajni uspehi nočnih lovcev — Težki boji severno-
vzhodno od Rogatčeva

Führerjev glavni stan, 23. febr. DNE.
Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objav-
lja:

Južnovzhodno od Krivega Roga so naši
grenadirji s podporo napadalnih topov pre-
bili sovražnikove postojanke ter so zadali
z nadaljnjimi sunki žilavo brančim se so-
vjetskim četam hude krvave izgube.

Po sridnih bojih in po uničenju vseh vo-
jaško važnih naprav smo izpraznili mesto
Kriwi Rog.

Na področju pri Zvenigorodki in na ozem-
lju južno od Pripijeta so lastni napadi uspeš-
no potekali.

S presenetljivim letalskim napadom na
sovjetsko letališče Žitomir smo uničili 20
sovražnikovih letal.

Dočim smo južno od Berezine in južno-
vzhodno od Vitebska odbili krajevne boljšev-
iške napade, so severovzhodno od Rogat-
čeva še vedno hudi boji z vdrilimi sovražni-
kovimi silami.

V severnem odseku vzhodnega bojišča
potekajo naši odmakalni pokreti južnoza-
padno in zapadno od Ilmenskega jezera po
načrtu Vzhodno od Čudskega jezera so se
izjavili ponovni sovjetski napadi.

Včeraj je izgubil sovražnik na vzhod-
nem bojišču 47 letal.

V Italiji je izvedel sovražnik na nettun-
skem predmestju nekaj neuspešnih krajev-
nih napadov. Pri tem smo uničili sovraž-
nikovovo četo, ki je s podporo oklopnikov
napadla naše postojanke. Pri nadaljnjem
čiščenju kotla južno od Aprilje smo pri-
vedli ujetnike.

Naši oddelki bojnih letal so nadaljevali
napade na sovražnikova izkrevanja v an-
zijski luki ter so povzročili nova razdeja-
nja in močne požare.

V opoldanskih urah 22. februarja so na-
padli severnoameriški bombniški oddelki z
močno lovsko zaščito kraje v srednji Nem-
čiji. Istočasno so prileteli severnoameriški
bombniki nad južno Nemčijo in nad pro-
tektorat. Številne rušine in zažgalne bom-
be so povzročile škodo zlasti v stanovanjskih
predelih nekaterih mest. Nemška pro-
tiletalska obramba je imela v bojih proti
severnoameriškim bombnikom tudi večerj
uspehe. Uničila je 119 letal, med njimi 95
štirimotornih bombnikov.

V pretekli noči je vrglo nekaj sovražni-
kovih motilnih letal bombe na kraje na
zapadnem nemškem ozemlju.

Nemško letalstvo je izvršilo v pretekli
noči nov nadaljnji uspešen velenapad na
London. Močni oddelki težkih bojnih letal
so vrgli na mestno področje velike količine
rušilnih in zažgalnih bomb, ki so povzro-
čile veliko škodo in obširne požare.

Sovražnikov napad na mesto Cassino

Berlin, 19. febr. DNE. V noči na 18. fe-
bruarja so pripravili Angloameričani svoj
napad na mesto Cassino s posebno sloviti-
m ognjem številnih baterij. Zjutraj so nato
z močno podporo oklopnikov pričeli svoj
napad na kasinski kolodvor. V sridnih bo-
jih iz bližine jim je začelo uspeti, da so
postajalo ozemlje zasedli. Toda s protisun-
kom so bili vrženi nazaj. Imeli so velike z-
gube, Nemci pa so zopet vpostavili staro
bojno črto. Nemško topništvo je uspešno
obstreljevalo sovražnikove napadalne valove
in je z uspešnim zapornim ognjem, ki je bil
potegnjen tik do nemških črt, dobro
podprlo lastni nemški protisunek. Več so-
vražnih baterij je bilo prisiljenih k molku.
Borbe, ki jih na obeh straneh podpira mo-
čan topniški ogenj, še trajajo.

Polževska ofenziva

Lizbona, 23. febr. »Če se bo vojni po-
hod v Italijo nadaljeval v sedanjem tem-
pu, lahko poteče mnogo let, preden bodo
Angloameričani zasedli Italijo«, piše an-
gloški list »Journal do Comercio«.

Zeneva, 23. febr. Angleški tednik »Tri-
bune« se bavi v članku pod naslovom
»Ta presneta cesta v Rim« z boji v juž-
ni Italiji ter vprašuje, ali italijanski vojni
pohod res prenapenja nemške rezerve,

kakor trdijo v Angliji. List opozarja, da
je imela Nemčija na Siciliji proti 14 an-
gloameriškim divizijam komaj dve svoji
diviziji, pa če pa s svojimi rezervami
štedljivo razpolagala ter je imela pri od-
makalnih pokreth razmeroma zelo lahke
izgube. Zavezniki so se cele mesece po
centimetrih približevali Cassinu in so na
tej poti izstrelili stotine granat, dočim je
moralo biti za oskrbo iz Anglije in
Amerike na razpolago tisoče in tisoče ton
brodovja. Desettisočkrat so morala an-
gloameriška letala nanesti sovražnikove
postojanke ter oskrbovalna pota in kljub
vsem tem naporom zavezniki že tedne tiče
pred Cassinom ter vedno znova slišijo,
da ga imajo Nemci trdno v svojih rokah.

Toda Cassina ne brani stototisoč ali pe-
desettisoč Nemcev, temveč en sam tisoč
mož, nadaljuje angleški list, ki pa jim
ne manjka niti orožja niti živil. Zato de-
jansko lahko vprašamo: Čeprav pomožne
vire obremenjuje vojni pohod v Italijo?

Pomemben uspeh nemškega topništva

Berlin, 22. febr. DNE. Težke baterije
protiletalskih topov so obstreljevale po-
novno tudi 20 in 21. februarja sovražni-
kove topniške postojanke na predmestju
Nettuno-Anzio. Z zadetimi nemškimi 8.8 cm
topov v polno so bili uničeni številni so-
vražnikovi daljnostrelni topovi. Pri ob-
streljevanju sovražnikovih postojank pred
levim krilom nemških črt je nemško pro-
tiletalsko topništvo z zadetki povzročilo v
nekem večjem skladišču municije velike
požare in močne eksplozije. Ko je skupi-
na severnoameriških oklopnikov tipe
»Sherman« drdrala proti nemškim postoj-
ankam so jo težki protiletalski topovi ob-
streljevali z boka. Več oklopnikov je bilo
uničenih.

Berlin, 22. febr. Mednarodni informaci-
jski urad javlja: Danes dopoldne so se

razvili ob cesti vzhodno od Aprilje proti
Anziju na predmestju Nettuna živahni bo-
ji z Američani, ki so poizkušali s podporo
štirih težkih oklopnikov vdreti v novo
osvojene nemške črte. Pri tem je bila neka
ojočena ameriška četa z drzno akcijo nem-
skih udarnih čet odrezana od svojih zvez
v ozadju in do zadnjega moža uničena. En
častnik in 9 vojakov je bilo ujetih, vsi
štirje oklopniki pa uničeni.

Tudi opatija v Grottaferrati porušena

Milan, 23. febr. Angloameričani so z
bombnimi napadi porušili v zadnjih dneh
tudi slovito opatijo Grottaferrata v Alban-
skih gorah pri Rimu. V cerkvi, ki je bila
posvečena l. 1025, ter v zvorniku iz 13. sto-
letja je bilo mnogo važnih umetnin. Bi-
zantijski portal je imel lesena vrata iz 11.
stoletja. Cerkev so oleskali Bernini, Do-
menichino in Caracci. V samostanu je bi-
la bogata knjižnica z dragocennimi minia-
turnimi zvezki. Knjižnici je bil priklju-
čen pomemben muzej s srednjeveškimi in
antičnimi deli.

Bombni napadi na Castel Gandolfo

Milan, 22. febr. List Katoliške akcije v
severni Italiji »L'Italia« je zvedel iz va-
tikanskih krogov, da so bili Angleži po
vaticanskem oddajniku dvakrat v angle-
ščini opozorjeni, da nudi Castel Gandolfo
zatočišče okoli 10.000 beguncem, po večini
znanim in otrokom.

Vatikanski oddajnik je zvečer 14. fe-
bruarja dvakrat v angleščini razglasil,
da novi letalski napadi na Castel Gan-
dolfo ne kršijo zgolj eksteritorialnosti
papeške posesti, temveč ogrožajo tudi
življenje žena in otrok. Oddajnik je tudi
javil, da se je po zadnjem težkem letal-
skem napadu pričela evakuacija begun-
cev, nastanjenih v Castel Gandolfo.

Navzlic vsem tem ponovnim opozorilom
vaticanskega oddajnika so angloameri-
ški letalci nadaljevali teroristične bombe-
ne napade.

Rim, 22. febr. Papež Pij XII. je danes
sprejel postne pridige: je mesta Rima. V
svojem nagovoru je papež glede na po-
sebni položaj mesta Rima poudaril, da sta
obe vojuyoci se stranki prizaneli Atenam
in Kairu, tem bolj bi zaslužili priznana-
nje Rim. Ostala bo neizbrisljiva sramota
v zgodovini, če bo Rim žrtvovan vojakom
zahtevam, kako: so bila žrtvovana druga
središča krščanske vere, kakor n. pr.
Monte Cassino, ki je bil popolnoma razde-
jan.

Evakuacija finskih mest

Helsinki, 23. febr. »Itä S:nomat« in
»Kauppalehti« zahtevajo nadaljnje evaku-
acije južnofinskih mest. Mišlja namreč,
da bo sovražnik bržkone očisti letalsko
delovanje nad južnimi finskimi mesti.

Baltski narodi odločno odklanjajo boljševizem

Riga, 22. febr. Latviški dnevnik »Tevija«
poudarja velik pomen obrambnih bojev
na vzhodu in piše, da je potrebno strniti
vse sile baltskih narodov ako se hočejo
častno izkazati v zadnji fazi te vojne. Ni
niti najmanjšega dvoma, da rešča zasta-
va ne bi še enkrat dovela do strahot v
letih 1939-41. Odlučni in zavedni korakajo
vedno novi borci na meje civilizacije »Ta
dvig množice, ugotavlja nadalje latviški
list, »je najnaravnejši in najjasnejši dok-
kaz, da baltski narodi živijo in nečajo ni-
koli več pasti pod boljševizem«.

Sovjetska letala nad Stockholmom

Stockholm, 23. febr. Oddelek za letalsko
obrambo pri švedskem obrambnem štabu jav-
lja, da se je v torek zvečer pojavila nad Stock-
holmom in dalje zapadno nad Straengne-
om manjša skupina tujih letal, ki je oddajala na-
maka, da je v stiski. Istočasno so padle na južni
predmestji Stockholma. Hammarbyhoeden in
Arsta. bombe. Eno letalo se je vnelo in je go-
reče izginilo v smeri proti severu. Verjetno je
nato strmoglavilo. Nadalje so bile vržene bom-
be tudi na Straengneas. Istočasno javja TT
težko detonacijo v južnem delu Stockholma
okrog 21. zvečer, vsled katere so popokale šipe
v mnogih mestnih predelih iz koščkov bomb
je bilo možno popolnoma točno ugotoviti, da
so jih vrgla sovjetska letala.

Pritožbe angleškega lorda proti Američanom

Manila, 23. febr. V tangerju izhajajoči
list »Esplan« javlja iz Londona, da je
lord Trent nedavno protestiral v zgornji
zbornici zaradi neopravičljivega protezi-
ranja Američanov v Angliji. Dejal je, da
je popolnoma nerazumljivo, čemu doka-
zani v Angliji nastanjeni ameriški
čet pri svojem bivanju v Londonu stalno
sobe v najboljših hotelih, dočim so mora-
jo angleški častniki, ki so na dopustu,
truditi, da sploh dobe posteljo. Mnogo se
sicer govori o invaziji v Evropo, vendar
judje pozabljajo, da traja ameriška in-
vazija v Londonu že precej časa. Kako
daleč gre vse to, dokazuje dejstvo, da se
imenuje dane bivši londonski milijonar-
ski okraj Mazfal: »Mala Amerika«, ker
so tam sedaj prav za prav le še severno-
ameriški uradi. Zato se ne smemo čuditi
raznim dovptim, ki pravijo, da je Church-
ill odgovoril Rooseveltu, ki je zahte-
val od njega uspešnejšo podporo na paci-
fični fronti, da upa, da bodo Zedinjene
države ob koncu vojne vratile London
Angliji nazaj.

Največji odstotek angleških izgub

Stockholm, 23. febr. Težak udarec, ki
ga je dobilo angleško letalstvo pri svojem
nočnem terorističnem napadu na Leipzig,
še vedno predstavlja glavni predmet pi-
sanja angleškega tiska in angleških radijs-
kih komentatorjev. Tako je n. pr. napo-
vedoval Cadett izjavil v torek: »Izgube
pri Leipzigu predstavljajo največji odstotek
tako, ki smo ga morali plačati od pričetka
našega letalskega delovanja. Poleg izgub-
ljenih strojev smo izgubili tudi dobro iz-
vežbane in junaške člane posadk. Teh iz-
gub ne smemo smatrati za lahke. Preko-
sile so vsa naša pričakovanja.« Cadett je
nato skušal napraviti vreme krivo in je
dejal: »Vremenske razmere so bile izred-
no težavne. Težki oblaki so ležali nad ci-
ljem, na letališč se je pričel delati led ter
zaradi tega niso mogla napasti tako str-
njeno, kakor je bilo nameravano. Nem-
ški nočni lovci pa so imeli pri svojih na-
padih dobro vidnost.« Radijski komenta-
tor Patrick Lacey je govoril o »mnogo-
stvenem naletu nemške lovske obrambe«. Poudaril je, da je šlo pri izgubljenih letal-
ih za največja in naimodernejša letala
angleškega letalstva s posebno dobro iz-
vežbanimi posadkami.

Churchillov govor v spodnji zbornici

Amsterdam, 22. febr. Churchill je izja-
vil v spodnji zbornici, da se morajo sma-
trati sedanjí angloameriški letalski napa-
di na Nemčijo kot »glavna ofenziva« za-
veznikov. V spomladni in poletju bodo ti
napadi letos še povečani. Letalska ofen-
ziva je »temelj«, na katerem so bili zgra-
jeni zavezniški načrti za invazijo preko
morja. Misel, da bi Angloameričani morali
omejiti »prvovrstno orodje« letalstvo, vla-
de zedinjenih veseli niso sprejele.

Ludwig Anzengruber

Predavanje generalnega konzula dr. Müllerja

S štajerskega

Premiera L. Anzengruberjeve »Slabe vesti«

Kakor vsa štev'lna Anzengruberjeva odiska dela, tako kaže tudi njegova »Slaba veste«: neko preprosto zgrajenost, ki je svoj-ska vsem ljudskim igram. Anzengruber ustvarja neposredno. Njegov realizem je prijetljiv in diha po zdravju, dobrotosti človekovega notranjega bivanja. »Slaba veste« je posrečena sinteza življenske resnobnosti in vedrine, mrkega pesimizma in svetlega optimizma. Štiridejanska ljudska igra ima svoj globok smisel: Samoprečiščenje z za-dostitvijo in dobrih delom, kajti greh v mladih letih se more popraviti le z vzgled-nim etičnim dejanjem. Vmes so sicer čerlin ovire. Predstavlja jih v Cimzarju posebej-eno prilžjeno svetohlinstvo, ki pa na koncu podleže. Zmaga pripada pravični stvari in zdravi mladini; ki prevzema domačjo spokorenega, notranje preč ščenega in duhovno okrepljenega bogatega kmeta Nagodeta.

Torkova premiera je doživela nedvomna uspeh. To je zasluga režiserja M'lana Skrbinška in vseh sodelujočih igralcev in igralik. M. Skrbinšek nam je v svoji zunanji režij-ki zamislil predočil žvo realistično podobo črnega okolja, v notranji zasnovi pa je bil prvostrno predvsem pozitivizmus, si-

Invazije nekoč

Odkar se ljudje vojujejo, se končne borbe med velikimi narodi vodijo tako, da se istočasno s bitkami na kopnem vežejo na kakršen koli način bitke na morju. V starem veku opazimo ta način vojevanja, za katero je novi čas skoval izraz »kombinirane akcije« ali »invazija«, najrazločnejše v vojni Perzijcev proti Grkom in Rimljanov proti Kartagincem.

Ce se je trojica invazij, s katerimi sta perzijska kralja Darij in Kserks vdrla preko Helesponta v Grčijo, končala nazadnje s perzijskim porazom.

v pomorski bitki pri Salaminu

(480. pred našim štetjem), je bila to v glavnem zasluga velikega Temistokla, ki je bil pravčasno spoznal, da se vdori z vzhoda brez zadostne pomorske vojne sile za trajno ne bodo dali zadržati in se Grkom to pomorsko vojno silo tedaj ustvaril. S porazom perzijskega brodnjstva pri Salaminu in z umikom perzijskih kopnih sil, ki je bil zvezan s tem, se je izvršila svetovna zgodovinska odločitev. »Oriente« se je tedaj za trajno omejil na Azijo in visoka grška kultura se je rešila Evrope.

Prav tako jasno kaže zgodovina punskih vojn, ki so trajale celih 118 let (264. do 146. pred našim štetjem), da se preko-morske vojne lahko vodijo z uspehom le tedaj, če se s kopno silo veže zmogljiva mornarica, ki opravlja prevoz in oskrbo izkrancanih čet.

Hanibalov pohod preko Španije, Francije in preko Alp

Je bil le posledica kratkovidne politike kartaginskih kramarjev, ki so svojemu največjemu rojaku in vojskovodji odrekli tako močno vojno mornarico, da bi se lahko pomerila z rimskimi brodovjem. Rim je obvladoval morje in je lahko izkrcal svoje čete, ne da bi ga Kartaginci resno motili, v Afriki sami, kjer je naposled nekdanjo prestolnico Sredozemskega morja popolnoma uničil. S tem se je Rim povzpelo do svetovne velesile.

V času punskih vojn so, mnogogrede omenjeno na rimski strani izdelali že neko vrsto velike bojne ladje,

staroveški drčdot

ki je imel 375 mož posadke in pet vrst veslačev. Kot pomorski kobilica, podale so vsakemu tipične primere za sedelovanje, ki je nujno potrebno med kopnimi in pomorskimi silami. To potrebo je tedaj najjasneje spoznala pač Anglija, ki se je na ta račun povzpela do prve kolonialne sile na svetu.

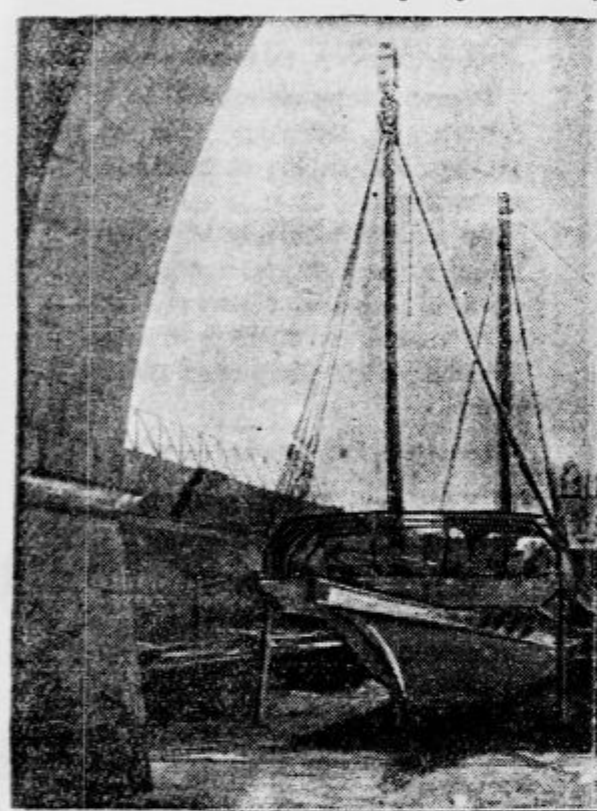
V dobo kolonialnih vojn

se ne bomo podrobneje spuščali, podale so vsakemu tipične primere za sedelovanje, ki je nujno potrebno med kopnimi in pomorskimi silami. To potrebo je tedaj najjasneje spoznala pač Anglija, ki se je na ta račun povzpela do prve kolonialne sile na svetu.

Šolski primer za spočetka zmagovito invazijo, ki ni pa prinesla nobene koristi, ker je niso znali strateško izkoristiti, nam daje

bitka pri Lepantu 1571

Tu je Don Juan d' Austria, eden izmed sinov Karla V., Turke tako uničil, da so izgubili v valovih 35.000 mož. Ta pomorska zmaga, ki so jo proslavljali po vsej Evropi, pa je ostala tako rekoč brez uspeha, kajti tedanji zmagoviti zavezniki so bili neslojni, Benečani, ki jim je šlo sa-

Galeje, kakršne so uporabljali v bitki pri Lepantu

Cesarica

»Tukaj iščete služkinje?«

»Da.«
»Prišla sem z namestitvenega urada,« je dejala dekle na vratih. Videti je bilo kaj ustrežajoče.

Gospa generalna direktorica je zadovoljno pokimala. »Pri meni prihajate v odlično gospodsko hišo, dragi otrok,« je začela takoj. »Z nami boste smeli prebivati v zelo odlični vili, in upam, da vam to nekaj pove, kajti sijaj gospode odseva tudi na služabništvo.«

Izmed sto kandidatki bi jih devet in devedeset pri teh besedah takoj ušlo. Ta pa je ostala in je dejala skromno: »Preveč časti, milostiva, preveč časti...«

Imenujte me kratko in preprosto gospa generalna direktorica,« jo je popravila gospa.

»Kakor želite, gospa generalna direktorica.«

Gospa je samozadovoljno pokimala in nadaljevala: »Tega vam pač ne potrebujem šele povedati, da pri nas vsakih osem dni temeljito popravljamo, in sicer spalnice, bivalnico jedilnico in zimski vrt. V zimskem vrtu je tri in osemdeset palm obrizani vsake pol ure z mlačno vodo, a zlate ribice dobe vsaki dve uri poparjeno mravljinčje jaje. Kakor je navada pri nas finih ljudi, ne uporabljamo prostaške centralne kurjave, temveč imamo izvirne

mo za kupčije, so s Turki sklenili celo poseben mir in Turki so mogli znova zasedeti Tunis. Bitka pri Lepantu je bila v ostalem zadnja bitka s samimi galerami, in z njo se je zaključila samostojna vloga, ki jo je imelo Sredozemsko morje nekoč v zgodovini narodov.

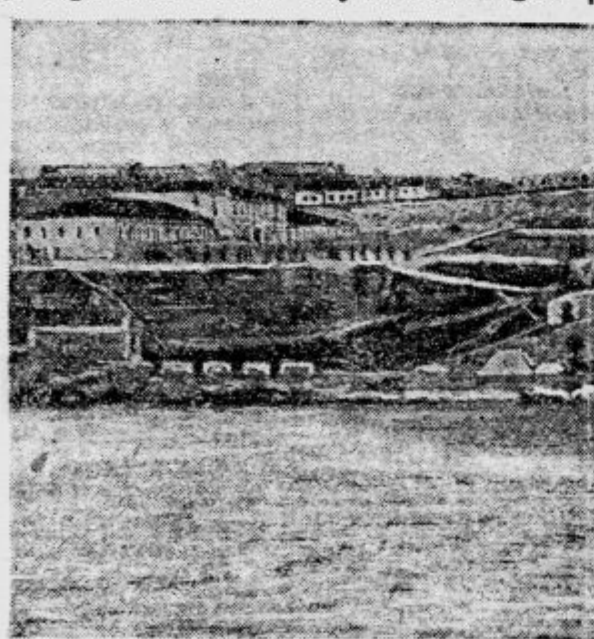
Primer za to, kako naj se invazije ne organizirajo, nam proži

napad španske »Velike armade« l. 1588 na Anglijo

Končala se je s popolnim uničenjem ogromnega španskega brodnjstva, ki se sploh ni moglo resno lotiti svoje naloge, da bi prepejalo špansko kopno vojsko, ki je čakala v Flandriji, na angleška tla. Španski vrhovni poveljnik, vojvoda Medina-Sidonski, je prejel od svojega kralja, Filipa II., čudno in vsem temeljnim pravilom pomorske vojne nasprotujoče povelje, naj se s svojim brodnjem spusti v bitko le tedaj, če bi ga napadli, in tako je zamudil priliko, da bi napadel angleško brodnje, ki je bilo še zaprt v svojem izhodiščnem pristanišču, kjer bi mu ne moglo pomagati niti močnejše topništvo, nego je bilo špansko, nit v manevriranju na morju bolje izveščano moštvo.

Napoleon

Je nekoč izrekel besedo: »Dajte mi za en dan oblast nad Rokavskim prelivom in Anglija bo obležala pred mojimi nogami!« Ta beseda je iz njegovih ust tem manj razumljiva, ker je v praksi postopal popolnoma drugače. L. 1798. mu je sicer uspelo, da se je na poti v Egipt izognil spopadu za oblast na morju in je izkrcal svojo invazijsko vojsko, ko je pa Nelson pozneje francoske brodnje uničil pri Abukiru, je to odločilo tudi usodo izkrcane francoske armade, ki se je morala vdati na milost in nemilost. Prvi tako slabo je organiziral l. 1805. svoj vdor na angleš-

Vstop v Dardanele — Stare obalne utrube

So ljudje tudi na drugih nebesnih telesih?

Koje bila Zemlja že v središču sveta, je bil prav tako človek središče vse pozornosti njenega življenja in takrat se je zdelo, da bivajo sonce, mesec, premičnice in nepremičnine samo zato, da razsvetlijo in ogrevajo naš planet. Potem se je pojavil Kopernik s svojim naukom, ki je pokazal zemljo v popolnoma drugačni luči. Tako je dobila Zemlja svoje skromno mesto v zboru potujočih nebesnih teles in zgodilo se je, da se je na podlagi tudi miselnost človeka glede zvezd spremenila. Zemlja je veljala samo še za obljubeno nebeško teo, za zvezdo med zvezdami, in

polagoma so se ljudje začeli ukvarjati z mislijo, če žive ljudje samo na naši premičnici, ali tudi na drugih nebesnih telesih.

Ta misel je obhajala astronomie že od začetka nove dobe. Giordano Bruno, ki se je tudi bavil s takšnimi idejami, je moral zaradi svojega prepričanja zgoreti na gredici. Kepler in Galilej sta izjavila nekaj podobnega, ko sta dejala, da po njihovi sodbi biva življenje tudi na drugih svetovih. Šele moderna znanost o nebesnih telesih pa je s pomočjo daljnogledov in teleskopov odgnala mnoge skrivnosti življenja na zvezdah. Vsekakor je treba povedati, da se doslej še ni posrečilo nedvoumno dokazati, da živijo tudi na drugih nebesnih telesih organika bitja. Navzlic temu ljudska misel ni nehala vrteti v to vprašanje in ta problem danes bolj nego kdaj koli razvema človeške možgane ter zadaja raziskovalcem, pa tudi laikom, obilo premišljevanja.

Spoznanja moderne astronomije nam dajejo možnost, da odgovorimo na vprašanje, če se nahaja na naših sosednjih neba, na Mesecu, Veneri in Marsu kakšna sled življenja. O Mesecu vemo n. pr. z gotovostjo, da na njem ne more živeti nobeno bitje višje vrste, ker ni tam niti najosnovnejših pogojev za življenje, namreč zraka in vode. Nasprotno pa kaže Venera dokaj slinčasti z našo Zemljo. Ima gosto ozračje, ki obdaja njeno površino kakor nevidna tenčica. Prav to nebesno telo hrani zaradi tega še mnoga druga presenečenja za znanost in raziskovalce. Planet Mars kaže svojevrstno planetarno življenje z oblaki v raznih barvnih odtenkih, ki se pojavljajo na temnih pegah njegove površine. Poleg tega se zdi, da so na njem dani vsi temperaturni pogoji, ki dopuščajo možnost človeškega življenja. Lahko bi razširili vprašanje o možnosti življenjskih pogojev tudi še na zvezde stalnice. Toda tapot bi bila samo pot spe-

kjer se umivam, ne morem spati. Zato sem dala postaviti za služkinjo, to je za vas slavnostno na hodnik z omaro z metlami.«

»To me nič ne moti, gospa generalna direktorica.«

»A kako je s prostim časom?«

»Ne polagam nanj nobene važnosti.«

»Nu, pa recimo vsakih štirinajst dni pol dne!«

»Vsake štiri tedne pol urice zadostuje popolnoma gospa generalna direktorica!«

Gospa generalna direktorica si je radostno pogladila trebuha. »Saj potem bi bili že dogovorjeni! Preostaja samo še vprašanje plačila. Koliko ste pričakovali?«

»Morda vsak mesec dvajset lir, če vam ni preveč!«

Gospa je bilo preveč, preveč dobrega namreč iz samega veselja nad ugodnim plenom se kar ni mogla zbrati. Vsa lica in vsi podbrski so ji začarali. »Saj ste pravi biser!« je vzkliznila. »Kako vas je mogla prejšnja gospoda sploh dopustiti, da ste ji odšli!«

»Ah, bila je malenkost, gospa generalna direktorica, res prava malenkost...«

»Nu, kaj povejte! Kaj pa je bilo?«

Tedaj je dekle odprlo svojo veliko torbico, izvlekla je nekakšno francosko zastavo, jo razvila, dvignila visoko v zrak stopala z njo po sobi sem in tja in dejala: »Dama mi ni hotela verjeti, da sem cesarica Jožefina, Napoleonova žena!«

kulacije, ki pa nam kljub temu odpira ogromne izgleda. Sistem Rimske ceste obsega n. pr. nič manj kot 50 milijard sonc in ne zdi se verjetno, da krožijo okoli našega Sonca planeti ki so popolnoma neobljudeni. Tako vidimo, da je z enim samim odgovorom težko zadostiti vprašanju, kako je z življenjem na drugih svetovih.

Prvi topovi

Topništvo predstavlja v modernem vojskovanju poleg letalstva in tankov orez dvoma najvažnejše orožja. Dejansko so se topovi posluževali že v pradavnih časih. Seveda pa takrat še niso poznali ne brzostrelnih topov, ne topov za streljanje na velike daljave. V kitaški zgodovini je zabeležena prva uporaba topov že l. 85. Takrat je kralj Vitej prvič uporabil topove v bojih proti Tartarjem.

V evropski vojni zgodovini pa se omenjajo topovi prvič šele v letu 1336. V vojni med Benetkami in Genovo so Nemci pro-

dali Benetčanom dva mala šeleznata topa s smodnikom in krogli. Pri Genovčanih je izživala ta vest velik strah. V bojih za Florenco je bil ferrarski princ od take topovske krogle ranjen na nogi. Zaradi tega se je hudo pritoževal nad Bartolomejem Ciglonjem, ki je uvedel v Italijo te »nadnaravne pošasti«. Pri obleganju Carigrada l. 1490 je Mohamed uporabil top, s katerim je izstrelil na dan 7 krogel v težki 300 funtov. Leta 1425 so oblegali Angleži Mons v Belgiji in razbili mestne utrube s topovi. L. 1434 so se polastili Nemci s pomočjo topov črnske obale in v letu 1493 je Karel VIII. baš s pomočjo svojega topništva zavzel napuljsko kraljevino.

Živilske nakaznice

pred 4000 leti

V Pekingu so nedavno odkrili ploščice, ki predstavljajo nekakšne živilske nakaznice, stare blizu 4000 let. Ploščice imajo pravokotno obliko in so popisane z raznobirnimi znaki.

Marshallovi otoki

Kljub bližini, v kateri ležita skupini Gilbertovega in Marshallovega otoka spadajo Marshallovi otoki s Karolin in Marjanji vred k otoškim skupinam tako zvane Mikronezije, dočim prištevajo Gilbertove otoke še k Polinezijski. Obe skupini otokov pa sta razširila dva Angleža, Marshalli in Gilberti in sicer v začetku 18. stoletja, potem, ko so bili ti otoki že poprej odkriti od španskih in portugalskih morjeplovcev.

Tektonska zgradba celotne Mikronezije, ki se vleče kot pajčolan severno od ekvatorja, približno 4500 km od vzhoda proti zapadu ter približno 2400 km od severa proti jugu, je v bistvu povsod enaka. Samo Marjanje moramo iz teh skupin izvesti, ker gre pri njih za tvorbe, ki so jih dvignile iz morja vulkanske sile. Marshallovi otoki in Karolini pa predstavljajo v bistvu lagunsko področje s koralno podlago. Posamezni otoki, katere obdajajo po ena ali več plitvih lagun, se vlečejo v daljavo do 120 km, široki pa so 20 do 40 km. Nekateri izmed teh lagunskih področij so kaj prikladna za pristajajoče ladje in se v njih nahajajo središča tudi za večje morske velkane. Nekateri otoki nudijo s svojimi zalivi tudi prikladna zatočišča večjim ladjam z očiščeno morja. Japonci so zgradili v oporišče takšne vrste zlasti Atol na Karolinah.

Marshallovi otoki pa takšno oporišče pogrešajo. Za Mikronezijo je naravnost značilno, da se od zapada proti vzhodu otoki čedalje bolj popljujejo, medtem ko se otoki v zapadnih predelih Karolinov dvigajo iz morja ponekod prav znatno proti nebu. Med vsimi otoki pa mrgoli okoli in okoli vse polno koralnih čeri, ki obdajajo lagune. Površina teh otokov sega največ 3 m iz vode in kadar se morje peni okrog tega otoškega sveta, bi pomorski skor ne mogli ugotoviti, kje se začneja kopnina, da se ne dvigajo tako rekoč sredi valov iz ozemlja kokosove palme.

Dolgo časa je bila kokosova palma edina rastlina, ki je dajala hrano domačemu prebivalstvu, kateremu je nudila tudi priločnost, da je izvažalo presežke njenih sadežev. Toda že pred prvo svetovno vojno se je začelo proučevanje tega ozemlja glede saditve drugih kulturnih rastlin. Pri tem se je pokazalo, da zemlja na koronah čerch jedva dopušča možnost sajenja in razvoja kakšnih drugih rastlin izven kokosovih palm. Za uspevanje drugih kulturnih rastlin bi bilo treba na koralne čeri v Mikroneziji navoziti plodno zemljo, kar pa ni lahka naloga. Japonci so proučili tukaj možnost sajenja sl. dikreznega trsa in so dosigli pri tem neke malenkostne uspehe, vendar pa sladkorji trs ni rodil zaželenih uspehov. Mnogo večji donos predstavlja na teh otokih danes izvoz kobre, pa tudi izvoz fosfatov.

Na Marshallovih otokih je gostota prebivalstva zelo neenakomerna, kajti 57 prebivalcev, kolikor jih pride na četvrtni kilometer, se ne more preživljati z bora in riš. Niski pridelki, ki jih nudijo kokosove palme, K sreči je tudi ribolov v teh predelih pridobitna panoga, ki nudi domači-

nom nekaj življenjskih možnosti. Mikroneziji so bili nekoč izvrstni morjeplovci, v zadnjih desetletjih pa so ta poklic precej zapustili. Svoje čase so veljali za precej izkušene v navigaciji in vremenoslovju, moderni pripomočki s kompasom in drugimi instrumenti na čelu pa so jih prekinili in povzročili, da so jih preskočila druga ljudstva. Že v španski dobi se je pokazala zaostlost Mikronezijcev v tem pogledu. Tako je domačim preostala s mo kopta, katero odvažajo osončot evropski in malajski jadralci, tako da domačim ni treba z ladjami potovati po svetu in skrbeti še za morjeplovstvo.

Prebivalci Marshallovih otokov veljajo za posebno čistorasne ljudi ter so kot Polinezijski vitko raščeni, nadvse elastični in krepki. Barva njih kože je razmeroma svetla. Njih gostoljubnost slovja daleč po svetu ter jih v tem pogledu hvalijo vsi potniki po Južnem morju. Seveda velja to v prvi vrsti za domače, kajti moderni potovalec je razočaran, če obišče Mikronezijo potem ko je že videl v jake nasade Nizozemske Indije ali pa Havajske otoke. Predvsem utrjuje modernega potnika enoličnost pokrajine in vegetacije. Šele na vzhodnih Karolinah se slika nekoliko spremeni in postane živahnejša.

Skupina Marshallovih otokov sestoji iz dveh verig Atolov, ki se vzporedno vlečeta od severozapada proti jugovzhodu. Zapadnejša skupina je pri tem važnejša, d vzhodne, ki je pogreznjena nekoliko globlje v morje ter ima zaradi tega skromnejši pomen.

Najvažnejša otoška skupina na zapadu je Jalut, ki predstavlja strateški stener japonske moči na morju. Celokupni Marshallovi otoki pa predstavljajo nekako vzhodni bok pačolana Karolinov, ki se lahko smatrajo za bistveno jedro japonske moči. V ameriškem napadu na te kraje se razodeva vsakor nova taktika Američanov v sedanjih vojni. Američani danes ne čakajo več, da se jim obnese ofenziva pri neki otoški skupini v celoti, marveč skakejo od otoka do otoka. S tem kažejo, da jim je v prvi vrsti od tega, da izolirajo Jalut in posadko na njem. Ta strategija pa hrani v sebi tudi gotove nevarnosti, kajti na Marshallovih otokih imajo Japonci zgrajena letalska oporišča, s katerih so mogoči napadi z bombniki in torpednimi letali. Tako se torej Američani zasedanjem Mikronezije izpostavljajo opasnostim, ki bodo zahtevale od njih še velike žrtve.

Psi in mačke napovedujejo potresno nesrečo

K potresnemu razjezanju mesta St. Juana v Argentini poročajo naknadno o dejstvu, ki odkriva zanimive poglede v živalsko psihologijo. Preden so prebivalci St. Juana kaj slutili o potresu, ki je zahteval na tisoče človeških življenj, so kazali psi in mačke znake velikega nemira. Živali so po svojem instinktu zapuščale mesto, oziroma ognjišča potresa. Ko se je začela tresti zemlja, ni bilo nobenega psa in mačke več v mestu, ki so ga sunki popolnoma opustošili.

Križanka št. 15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15		16					17		18					19
20	21		22				23	24		25				26
27		28		29			30			31	32		33	
34			35				36			37		38		
39					40						41			
42				43			44				45		46	
47			48			49	50			51		52		53
			54				55	56	57			58		
									60					

Vodovodno: 1. gospodarska stavba, 8. samica udomaćene živali, 16. poln celoten, iz celega, 18. skoro, blizu, 20. okrajsan veznik, 22. reka v Sibiriji, 23. močvet, 25. alkoholna pijača, 26. predlog, 27. predlog, 29. znak za kemično prvinjo, 30. sestrina, 32. dva enaka soglasnika, 33. ljubi, drag, prijeten, 34. bivša poročevalska agencija, 36. zabela, 38. določene barve, 39. obstajati, živeti, 40. up narode, 41. izguba, premaganost, 42. osebnih zaimke, 43. Ludolfovo število, 44. del vsmerja, 45. kratka za nekdanji denar, 46. del glave, 47. italijanski splošno, 48. dlake sestvni, 49. klasja, 50. predlog, 51. omanno sredstvo, ki se uporablja v zdravilstvu, 53. grmičasta rastlina, 54. zdravilski zapis, 56. prsta določenih socialnih in političnih teorij v praksi, 59. azijsko gorovje, 60. muslimanski postni mesec.

Navpično: 2. reka v Sibiriji, 3. lep, krasen, 4. odrasel, izobil kovan človek, 5. okence, spranja, 6. žensko ime, 7. pol cene, 9. predlog, 10. preganjanje, zasledovanje, 11. kultura, 12. kvadratni izraz, zlasti pri hazzardnih igrah, 13. zemlja, prst, 14. tuja

kratice za okoli, približno, 15. posebna črta, prilika, prispevka, 17. običajen, pripro, 19. del Ljubljane, ki spada pod Trnovo, 21. snežni plav, 24. sloveč vojskovodja v starem veku, 26. kraj in postaja, na Krasu, 28. v ta namen, zaradi tega, 30. začinen, 31. zabavišče, 33. okrajšano moško ime, 35. vprašalna členica, 36. kratka za sledeči, 37. predlog, 38. oblika pomena glagola, 40. duhovna dobrina, 41. lasna črta, 43. gora na Koroskem, 45. gora v ljubljanski okolici, 48. eden izmed ustanoviteljev Rima, 49. pesem (dvojina), 51. število, 52. predlog, 54. enota japonskega merila, 55. v satju, 57. znak za kemično prvinjo, 58. egipčanski bog.

Rešitev križanke št. 14

Vodovodno: 1. Argonavti, 7. reka, 8. raj, 10. kad, 11. alk, 13. ko, 14. nabiti, 15. on, 17. lep, 18. al, 19. tuk, 20. ban, 21. Andromeda, 24. ah, 25. psa.

Navpično: 1. Akropola, 2. rida, 3. oja, 4. As (arzen), 5. trak, 6. Indekna, 9. albedo, 11. Aal, 12. ktp, 16. nuna, 18. Nada, 20. bas, 22. ri, 23. m. p. (manu propria).

Mlado jutro

A. P.: — dijak;

Memento cvekli!

(Prosto po Prešernu)

Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj cveklov je pokrila že pozaba!
Dopustna zmer je kataloga raba;
al dneva ne pove nobena pratka.

Pred cvekom ne obvarje koža gladka,
od njega ne odkupjo kupi zlata,
ne odpodi od nas veselja leta,
življenja hrup ne pevem pesem sladka.

Naj zmislj, kdor slepoto ljubi sveta
in od veselja do veselja leta,
da cveklov žetev vsak dan bolj dozori.

Znabiti da, kdor zdaj vesel prepeva,
pod cvekom kupom nam pred koncem dneva
ječe trobental bo: »Memento — cvekli!«

Kaj pa je to?

Na šolskem vrtu se igrajo otroci. Ko jim je zmanjkalo raznih iger, pridijo na uganke. Pa se razkoraj Boltežev Primožek:

»Jaz vam zastavim eno, Pazitelj Strica s košem in teto s cekarjem poznate. Prav tako vam je znan tudi strček kos in tetin cekar. Zdaj mi povejte, v čem sta si podobna ta kos in cekar. Ampak — dobro premislite!«

Otroci hitro razmišljajo, a so po večini mnenja, da si kos in cekar nista sicer prav nič podobna, pač pa enačita po vsebini. Oba sta namreč napolnjena s šalami, storjicami, uganjami in drugo takšno ropotijo.

Primožek strice glavo:

»Zaman se trudite. Ne boste zadeli. Ker vas ne maram dalje mučiti, vam kar povem. Kos in cekar — hahaha! I, oboje se prične s črko o, menda ja!«

»Primožek, ne noruj se! Ali se ti meša v butički? Niti kos niti cekar se ne pričneta s črko o! Pojdi se solit s takšni uganjami!« Primožek se razbudi:

»In vendar je res, da se oboje prične s črko o. Grem staviti, da je res!«

Jutrovički, kakšno je pa vaše mnenje? Kdo ima prav? Ali Primožek ali ostali otroci? Malo pomislite! Dam vam časa do prihodnje sobote.

SPORT

V nekaj vrstah

K običajnemu pregledu nedeljskih sportnih dogodkov, ki se je zdaj že nekoliko udomačil na tem mestu z naslovom »Drobiž po svetue, dodajamo iz pozneje dospelih virov še nekaj druge podrobnosti.

V nogometnem prvenstvu po zapadnih pokrajinah je bil obrat tudi minulo nedeljo precej živahen. V skupini »Jadranskega Primorja« onstran Portojne so bile preteklo nedeljo spet odigrane štiri tekme z naslednjimi izidi: Ampelea - Comenese 4:1, Udinese - Triestina 2:1, Ponizana - San Giusto (Trst) 1:0 in Montefalcone - Gorica 1:1. — V tabeli te skupine vodi sedaj Ampelea z 9 točkami pred Udinesom z 8 ter Triestino in Tržičem s 7 točkami.

V ostalih italijanskih skupinah so bili zabeleženi naslednji izidi: v Lombardiji: Milano - Varese 0:0, Ambrosiana - Atalanta 2:1, Brescia - Cremonese 0:0, Pro Patria - Fanfulla 0:0; v Piemontsko-ligurski skupini: Biellese - Genova 2:1, Torino - Alessandria 4:0, Novara - Asti 1:0, Juventus - Liguria 4:3, Casale - Cuneo 1:1 in v rimskem okrožju: Roma - Gal silei 2:0.

Na Madžarskem so zadnjo nedeljo že odigrali nekaj tekem za madžarski pokal, ki bi se prav za prav povsod morale začeti šele prihodnje nedelje. Ferencvaros je premagal Újpest s 6:2, medtem ko je madžarski prvak Csepel izgubil borbo proti Stevaku z 2:4.

V francoskem prvenstvu so imeli to nedeljo majhno presenečenje, kjer je moštvo Lilla zmagovalo nad dosedanjim favoritom Lensom in doseglo tako enako število točk, kakor dosedanjí vodilni klub. Na tretjem mestu je enajstotica iz Reimsa.

Na plavalni prireditvi v Arnheimu je nastopilo v nedeljo tudi več nizozemskih plavalcev iz prvega razreda. Tekmovanja se je udeležila tudi Nemka Erna Westhele ter dosegla lepo zmago v plavanju na 100 m hrbtno s časom 1:16,6; druga je bila Nizozemka Gaillard z 1:17,7. Na drugi 200 m prsno je bila prva Toni Biffand, v izvirnem času 3:01,9; na 100 m prosto pa je zmagovala van Schaik z 1:11,1.

V Borsafürdu v Vzhodnih Karpatih so imeli tekmovalstvo za madžarsko prvenstvo v smučskih ekoh. Nemca Sepp Weiler in Heini Klopfer sta nastopila izven konkurence in tudi to pot pokazala svoje veliko znanje. Weiler je skočil 76 in 74 m, Klopfer pa 64 in 69 m; madžarski prvak je postal znani Resz (Budimpešta) s skokoma do 68 in 61 m. Pozneje se je Weiler še enkrat povzpnil na strmino, potegnil do 91 m in padel...

V norveškem prvenstvu hitrostnih drsalcev v Dronheimu je zmagoval svetovni prvak Hans

Egnestangen s 203,340 točk, drugi pa je bil mladi Finn Hødt, ki so mu našli 203,733 točke. Posamezni rezultati: 1500 m: 1. Egnestangen 2:33,6; 2. Hødt 2:35,5; 3. Olvind Wolff 2:38,9; 5000 m: 1. Hødt 9:21; 2. Egnestangen 9:24,9; 3. Wolff 9:52,5. V tekmovalstvu juniorjev je zmagal na 3000 m Noel s 5:53,7.

Trojni jubilej

Pred 50 leti je v prijaznih Dravljah zagledal luč sveta g. Franc Južina, hišni posestnik in sodarski mojster pivovarne »Union«, kjer je pred kratkim praznoval 30 let zvestega in marljivega dela. Toda temu dvojnemu jubileju se pridružuje še tretji. G. Južina praznuje tudi 25 let zvestega delovanja kot gasilec, pripravljen ob vsaki priliki prekočiti svojemu bližnjemu na pomoč. Pomagal je gasiti pri šteštetih požarih in s svojim dolgoletnim izkustvom je marsikomu rešil imetje, pa tudi življenje.

Jubilant, ki ga pozna vse bližnja in daljna okolica, pa ni le priznan strokovnjak v svoji sodarski stroki, temveč ga vsi znanci, zlasti posestniki, cenijo tudi kot večjega sadjarkega izvedenca. Mnogo let je že odbornik Sadijskega društva ter je s svojimi skušnjami in nasveti tako društvu kakor posameznikom, ki se zatekajo k njemu po nasvete, že mnogo koristil. Tudi sicer je mož, ki potrebnemu nikdar ne odreče svoje pomoči, če le more kako pomagati.

Ves široki krog prijateljev in znancev, ki ga cenijo zaradi njegove marljivosti in sposobnosti ter zaradi njegovega vrednega in odkritega značaja, se g. Franca Južina ob njegovem trojnem jubileju spominja s toplimi željami in čestitkami.

V spomin ge. Mariji Dinterjevi

Po daljšem bolehanju je pred dnevi, kakor smo na kratko že poročali, umrla v splošni bolnišnici vdova po slikarskem mojstru ga, Mariji Dinterjevi, po rodu Golobčeva. Kakor je bil njen pokojni mož skoro vse življenje član in poštvovalen delavec v humanitarnih društvih — leta 1907 je do-

bil priznanje za 25letno vestno in poštvovalno delovanje pri ljubljanskih reševalcih, leta 1923 pa častno članstvo za 40letno delo v gasilem društvu — tako je bila gospa Dinterjeva nenadomestljiva dobra mati svojim otrokom, še posebno po smrti ljubega soproga. Tedaj je morala s skromnim zneskom 150 din mesečne podpore, ki jo je dobivala po smrti svojega moža od meščanske imovine, sama skrbeti za precej številno družino. Iz prvega možčevega zakona sta bila sin Karol, ki je lastnik dobro znane brivnice v »Smetišnem okraju«, in hčerka Berta, v drugem pa so se rodile tri hčerke. Štefka je umrla v najhujših letih, Mimi in Vida pa sta zdaj že obe poročeni.

Ko je ga. Marija Dinterjeva ovdovela, je vse svoje moči in skrb posvetila družini. Neutrudno je gospodinjila in s svojo marljivostjo in priaznostjo ugodila otrokom pot v življenje. Zaradi prevelikega napora jo je napadla bolezen, tako da so ji moral pred 8 leti odrezati nogo. Veljalo in vdano je prenašala vse bolečine. Čeprav je bila zadnji čas tako rekoč vsa v ranah, nikdar ni tožila zaradi tega. Imela pa je mnogo dobrih ljudi, ki so ji stali ob strani, ji pomagali in jo tolažili. Smrt ji je bila rešiteljica v trpljenju.

Poleg ožjih sorodnikov bo go. Marijo Dinterjevo ohranil v lepem spominu tudi široki krog njenih prijateljev in znancev, saj je to s svojim delom in življenjem zaslužila.

Mali oglasi

Kdor išče steno, plača se v vsaki sobi 1. — 2. in 3. et. in prov. take — 50, za dajanje naslova ali štiro L. 2. — Najmanjši iznos na to oglašje je 10. — Za ščiteno in dopisovanje je plačati 20. — Najmanjši iznos na to oglašje je 10. — Za ščiteno in dopisovanje je plačati 20. — Najmanjši iznos na to oglašje je 10. — Za ščiteno in dopisovanje je plačati 20.

Službe išče

KUHARICA

Išču službo pri boljši mali družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharica«, 4130-1.

DEKLE

mlada in poštena, išče zaposlitve najraje parkrat tedensko dopolnil. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlada«, 4139-1.

NATAKARICA

več let uslužbena, želi spremembi mesta. Vredna bi na račun buffet ali gostilno, zmožna kavnje. Dopise pod »Postena natakara« na ogl. odd. Jutra, 4132-1.

Službo dobi

DENTIST-TEHNIK dobi takoj službo. Potrebne dokumente preskrbi trdka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dentist«, 4121-1.

POSTREZNICO

za sprejem. Naslov v ogl. odd. Jutra, 4140-1.

POSTREZNICO

od 7. do 10. ure sprejem takoj. Frankopanska 1. 4142-1.

KLJUČAVNICARJA

sprejem. Plača dobra. naslov v ogl. odd. Jutra, 4163-1.

DEKLE

za hišna dela sprejem. Prednost: veselite do gostilne. Naslov v ogl. odd. Jutra, 4148-1.

KUHARICA

samoostojna, dobi takoj stalno službo. Domobranjska c. 72. 3636-1.

KUHARICA

mlada in poštena, ki zna kuhati domačo hrano. dobi službo pri boljši 3-članski družini brez otrok za takoj ali pozneje. Plača in hrana dobra. Naslov v ogl. odd. Jutra, 4143-1.

VAJENKA

za soboliskarsko in plekarsko obrt sprejem. Proti takojšnji tedenski plači. Zglasi se na stanovanju: Šebenič, Korunova 7. dnevno od 13 do 15. Telefona 34-80. 4111-44.

VAJENKA

za specialno trgovino, zdravca, močnega in poštenega staršev sprejem. takoj Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marije«, 4137-44.

Prodaj

RODELAND

petelina lepega, za plemo, prodam ali zamenjam. Nunska ulica 6. 4161-6.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO SLOGA

Tel. 27-30

Najsenzacionalnejši film sezone!

Zadnja velika umetnina znamenitega filmskega igralca Heinricha Georga

USODA

Iz tragičnega življenja bolgarskega kneza Melnika in njegovih otrok

Sodelujejo: Gisela Uhlen, Werner Hinz, Oskar Sima, Christian Kayssler, dunajski filharmonija

Režija: Geza v. Bolvary

Predstave ob: 15. in 17. uri

KINO MATICA

Telefon 22-41

Krasni posnetki Prage, glasba nesmrtnega skladatelja Smetane in prizori iz »Prodane neveste« v odličnem dramskem delu

ZLATA PRAGA

Kristina Söderbaum, Paul Klinger, Kurt Meisel

Predstave ob: 15. in 17.30 uri

KINO UNION

Telefon 22-21

Naš pustni spored! Kako je hotel pred sto leti bogat dunajski trgovec osvojiti lepo kmečko županjo, nam pokaže nad vse zabavni barvni film

Kopalkica na skednju

V glavnih vlogah: Helli Finkenzeller, Will Dohm in drugi odlični igralci

Mladini neprimerno!

Predstave ob 15.30 in 17.30 uri

Umrl je naš brat

Anton Intihar

računski inšpektor v pokajo

Pogreb bo v četrtek 24. t. m. ob 1/2 3 uri popoldne z Žal, kapele sv. Antona, k Sv. Križu.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

ZALUJOČI BRAT I V A N

IN OSTALO SORODSTVO

Ivan Dovžan

orožniški stražmojster v pok.

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 24. t. m. ob 3. uri popoldne z Žal, kapele sv. Križofa, k Sv. Križu.

Ljubljana, 23. februarja 1944.

ZALUJOČA DRUŽINA DOVŽAN

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

ŠUMI JANKO

Pogreb blagopokojnega bo v četrtek 24. t. m. ob 2. uri popoldne z Žal, kapele sv. Janeza, k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 28. t. m. ob 1/2 9. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

ZALUJOČI OSTALI

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Oset Justina

Ohranili jo bomo v hvaležnem spominu.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

USLUZBENCI TVRDKI

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro, točno in so lidno. Priporoča se:

RUDOLF ZORÉ,

Ljubljana,

Gledališka ulica 12

Tel. 38-10

VASE ROKAVICE in usnjene čevlje, vse usnjene izdelke, karvamo in usnje čevlje čisto po najnižji ceni Džemal Harula, Mestni trg 11. J 340-M-37

Pozor! ZNANSTVENIK psiholog — Moder — se nahaja v Ljubljani Trstenjakova ulica št. 11. levo — poleg kavarnar Majcen iz psave vam pove značaj in prihodnost Razlož vna astrologa in horoskopa praznanja. — Plašite mu, ali pa se osebno javite dnevno od 14 do 17 ure; ob nedeljah tudi od 10 do 12 ure.

M. — 336-37

Hiromantija MARIJA Vam točno označi Vašo življenjsko pot. Sprejema od 10 do 12 in od 14 do 17. Ob nedeljah od 10 do 12. Puharjeva 1/11, zadnja vrata, levo. 4056-37

KLAVIR bi se prišel vaditi na dom. Ponudbe z navedbo mesečne odškodnine pod Jutratrume na ogl. odd. Jutra, 4076-37

POHISTVO izdelujemo samo po naročilu, predelavamo oprave politiramo ter vsa popravila. Josip Zorman, Bovec 14. 4136-37

Umrl je naš brat

Anton Intihar

računski inšpektor v pokajo

Pogreb bo v četrtek 24. t. m. ob 1/2 3 uri popoldne z Žal, kapele sv. Antona, k Sv. Križu.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

ZALUJOČI BRAT I V A N

IN OSTALO SORODSTVO

Ivan Dovžan

orožniški stražmojster v pok.

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 24. t. m. ob 3. uri popoldne z Žal, kapele sv. Križofa, k Sv. Križu.

Ljubljana, 23. februarja 1944.

ZALUJOČA DRUŽINA DOVŽAN

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

ŠUMI JANKO

Pogreb blagopokojnega bo v četrtek 24. t. m. ob 2. uri popoldne z Žal, kapele sv. Janeza, k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 28. t. m. ob 1/2 9. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

ZALUJOČI OSTALI

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Oset Justina

Ohranili jo bomo v hvaležnem spominu.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

USLUZBENCI TVRDKI

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro, točno in so lidno. Priporoča se:

RUDOLF ZORÉ,

Ljubljana,

Gledališka ulica 12

Tel. 38-10

VASE ROKAVICE in usnjene čevlje, vse usnjene izdelke, karvamo in usnje čevlje čisto po najnižji ceni Džemal Harula, Mestni trg 11. J 340-M-37

Pozor! ZNANSTVENIK psiholog — Moder — se nahaja v Ljubljani Trstenjakova ulica št. 11. levo — poleg kavarnar Majcen iz psave vam pove značaj in prihodnost Razlož vna astrologa in horoskopa praznanja. — Plašite mu, ali pa se osebno javite dnevno od 14 do 17 ure; ob nedeljah tudi od 10 do 12 ure.

M. — 336-37

Hiromantija MARIJA Vam točno označi Vašo življenjsko pot. Sprejema od 10 do 12 in od 14 do 17. Ob nedeljah od 10 do 12. Puharjeva 1/11, zadnja vrata, levo. 4056-37

KLAVIR bi se prišel vaditi na dom. Ponudbe z navedbo mesečne odškodnine pod Jutratrume na ogl. odd. Jutra, 4076-37

POHISTVO izdelujemo samo po naročilu, predelavamo oprave politiramo ter vsa popravila. Josip Zorman, Bovec 14. 4136-37

Umrl je naš brat

Anton Intihar

računski inšpektor v pokajo

Pogreb bo v četrtek 24. t. m. ob 1/2 3 uri popoldne z Žal, kapele sv. Antona, k Sv. Križu.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

ZALUJOČI BRAT I V A N

IN OSTALO SORODSTVO

Ivan Dovžan

orožniški stražmojster v pok.

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 24. t. m. ob 3. uri popoldne z Žal, kapele sv. Križofa, k Sv. Križu.

Ljubljana, 23. februarja 1944.

ZALUJOČA DRUŽINA DOVŽAN

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

ŠUMI JANKO

Pogreb blagopokojnega bo v četrtek 24. t. m. ob 2. uri popoldne z Žal, kapele sv. Janeza, k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 28. t. m. ob 1/2 9. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

ZALUJOČI OSTALI

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Oset Justina

Ohranili jo bomo v hvaležnem spominu.

Ljubljana, 22. februarja 1944.

USLUZBENCI TVRDKI

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro, točno in so lidno. Priporoča se:

RUDOLF ZORÉ,

Ljubljana,

Gledališka ulica 12

Tel. 38-10

VASE ROKAVICE in usnjene čevlje, vse usnjene izdelke, karvamo in usnje čevlje čisto po najnižji ceni Džemal Harula, Mestni trg 11. J 340-M-37

Pozor! ZNANSTVENIK psiholog — Moder — se nahaja v Ljubljani Trstenjakova ulica št. 11. levo — poleg kavarnar Majcen iz psave vam pove značaj in prihodnost Razlož vna astrologa in horoskopa praznanja. — Plašite mu, ali pa se osebno javite dnevno od 14 do 17 ure; ob nedeljah tudi od 10 do 12 ure.

M. — 336-37

Hiromantija MARIJA Vam točno označi Vašo življenjsko pot. Sprejema od 10 do 12 in od 14 do 17. Ob nedeljah od 10 do 12. Puharjeva 1/11, zadnja vrata, levo. 4056-37